

RUDOLF PISKÁČEK

TULÁK

NR 6542
West CHEWING GUM
NR 6542
West CHEWING GUM
NR 6542
West CHEWING GUM

Cola CHEWING GUM
Cola CHEWING GUM

West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM

West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM
West CHEWING GUM

Cola CHEWING GUM
Cola CHEWING GUM

RUDOLF PISKÁČEK

TULÁK

Opereta o 3 dějstvích. Libreto napsali Ruda Mařík
a Emanuel Brožík, přepracoval Vladislav Hamšík.

Režisér ..... Vladislav Hamšík j. h.
Dirigent ..... Petr Škarohlíd
Výtvarník scény ..... Alexander Babraj
Výtvarnice kostýmů ..... Eliška Zapletalová
Sbormistr ..... Josef Kubenka
Choreografická spolupráce ..... Albert Janíček j. h.
Asistent režiséra ..... František Návrat
Korepetitorka ..... Květa Millerová

PREMIÉRA 21. PROSINCE 1991 V DIVADLE JIŘÍHO MYRONA

Vedoucí umělecko-technického provozu ..... ing. Ivan Bílek
Vedoucí dekoračních dílen ..... ing. Oto Gruszka
Vedoucí dámské krejčovny ..... Alena Kantorová
Vedoucí pánské krejčovny ..... Jiřina Richtrová
Jevištní mistři ..... Jiří Brudný a Miloš Novák
Mistr osvětlení ..... Pavel Jaskiewicz
Mistr akustiky ..... Bořivoj Wojnar
Mistr vlásenkárny ..... Renata Helmešová
Mistr garderoby ..... Zlata Nezhybová
Rekvizity ..... Jindra Lupíková

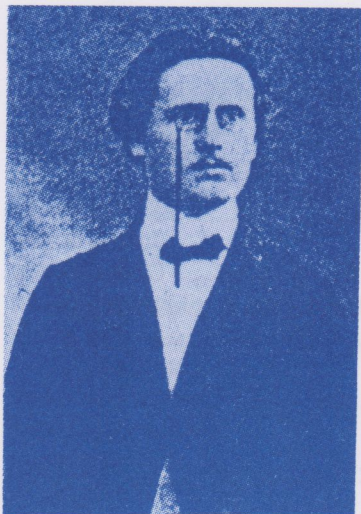
OSOBY HRY A JEJICH OBSAZENÍ

Andy Steeve, pivní král	Karel Čepek Miroslav Urbánek
Betsy, jeho dcera	Zuzana Mašátová Eva Zbrožková
Ralf, jeho syn	Jan Drahovzal Jan Vyorálek
Paddy Bluffs, námořní poručík	Čestmír Olka Marcel Školout
Davy Bloom, žvýkačkový král	Petr Miller František Návrat
Mary Kennyová	Dagmar Hlubková Janka Hošťáková
Jenny Thompsonová	Karla Diváková Hana Hradilová
Pick	Pavel Tichý
Kohn	Josef Kobr
Slečna Dickinsonová	Lenka Vojkovská Božena Stašková
Sam	Karel Lupínek
Tower, účetní	Jiří Rogozný
Tajemnice	Zdena Babrajová
Úřednice	Jarmila Kučerová
Pokladník	Stanislav Žižka
John Bill, tulák	x x x

Účinkují orchestr a sbor operety
Koncertní mistr Marcela Krystýnková,
zástupce koncertního mistra Alena Pražáková

Představení řídí Stanislav Muntág
Text sleduje Alena Petrová

SLOVO NA OKRAJ

Rudolfa Piskáčka charakterizuje historik L. Pacák těmito slovy: "Jeho hudba – samý úspěch. Jeho život – samá prohra." A tak nějak to i bylo. Narozen roku 1884 v Praze, pocházel Piskáček ze staré muzikantské rodiny. Otec byl znamenitým varhaníkem, bratr skladatelem a profesorem na pražské konzervatoři, takže není divu, že Rudolf komponuje už od dětských let. Jako tercián píše jednoaktovou operu, jako kvartán frašku se zpěvy Pan vašnosta, s úspěchem provedenou

v divadle U Libuše. Proto opouští hudbou posedlý student gymnázium a vstupuje přímo do druhého ročníku konzervatoře, kde jeho profesorem kompozice je sám Antonín Dvořák. Vedle studia působí jako varhaník a skladatel hudebních frašek. To kvůli penězům. Pro důkaz talentu píše houslovou sonátu a-moll, poctěnou cenou České akademie a velkou symfonickou báseň Sardanapal, o níž kritika přináší jen slova chvály. Pak už však vítězí lehká múza. Nepochybně i proto, že se Piskáček po absolvování konzervatoře stal operetním dirigentem, nejprve v Pištěkově divadle a pak v právě otevřeném (1908) Vinohradském divadle, kde působil plných deset let i jako šéf operety. Po převratu je krátce kapelníkem vojenské hudby, neúspěšným ředitelem divadla v Českých Budějovicích, podnikl umělecké zájezdy do Jugoslávie a Spojených států, aby se po návratu – nespokojený s finančním efektem těchto podniků – věnoval výhradně komponování. Pracoval překotně, aby uspokojil neustále vzrůstající potřebu peněz, odčerpávaných přáteli, ženami i muži. Nakonec ztrácí sebejistotu a

---

Štěstí je to jediné, co můžeme dávat, aniž bychom to měli

HALEN

nejnadanější žák konzervatoře se stává pianistou ve venkovské vinárně. Když se sešlý a nemocný vrátil do Prahy, nikdo ho už neznal. Jen z milosti mu bylo uděleno a vzápětí zase odňato místo korepetitora na konzervatoři. Všemi opuštěn umírá roku 1940 v 56 letech.

Piskáček napsal, kromě dvou nedokončených, celkem 37 operet, dodnes známých (**Slovácká princezka, Děvče z předměstí, Perly panny Serafinky, Tulák**), i méně známých (**Táta Dlouhán, Manželství naruby, Tonka Šibenice, Malostranské povídky**), vždycky však oblíbených díky bohaté a přístupné melodice. Ta byla také příčinou, že některá jejich hudební čísla přímo zlidověla. Takovou písní jsou například "České panenky" z Perly panny Serafinky, takovou je i Tulákova píseň "Když zjara první vonný květ" ze stejnojmenné operety, která je druhým nejznámějším dílem svého autora. **Tulák** byl vždycky oblíbenou repertoárovou operetou všech našich scén, velkých i malých. Byla to především její přístupná, neobyčejně působivá hudba, která byla příčinou její značné popularity. Byla to také vděčná titulní postava, která dávala hercům pěkné možnosti a vždycky se líbila. A bylo to i libreto s osvědčenou zápletkou, založenou na záměně osob, prostě na motivu, který byl odedávna často využíván. Jenže to líbivé libreto bylo už předem odsouzeno k poměrně rychlému stárnutí.

První příčinou byl už samotný fakt, že skladatel tak ryze český, jakým Piskáček bezesporu byl a zůstane, přijal libreto z amerického prostředí. Jeho autoři přepracovali blíže neurčenou americkou hru, ale takovým způsobem, že americký život zobrazuje přinejmenším naivně. To by ještě nebylo nejhorší. Řada operetních libret – i významných – touto vlastností oplývá. Horší bylo, že libretisté plně podleli dobové módě sentimentálních románek typu naší předválečné Červené knihovny, kde se to jen hemžilo "velkými city" a scénami, vypočítanými na dojetí čtenářů. Tato neblahá móda vnikla i do operety a byla hlavní příčinou toho, že se tento žánr stal pro mnohé synonymem kýče. Přitom sentimentální struna v tehdejší operetě zněla často, protože zvyšovala její oblibu.

Dovolte lidem, aby byli šťastni podle jejich představ

PRUS

Zvláště když jí podlehl i skladatelé velmi významní, jako například v řadě svých děl sám Lehár. Sentimentální ladění bylo však bezesporu ve všech uměleckých žánrech zjevem problematickým.

Projevilo se to i v Tulákovi. Základní, plně komediální zápletka je v původní verzi prostoupena scénami, plnými kaširovaného sentimentu do té míry, že humor se dostává jaksi na druhý plán – do pozadí – a dominují "velké city", "ušlechtilost" a slza.

V této podobě by ovšem byl Tulák dnešnímu publiku – nebo aspoň jeho větší části – těžko stravitelný a současnému našemu divadlu prostě nepřijatelný. Přitom však Piskáčkova hudba představuje hodnotu, kterou z našeho kulturního dědictví vymazat nemůžeme, ani nechceme. A hrát ji pouze v rozhlase či na estrádách znamená potlačit její nejvlastnější kvalitu – jevištní, divadelní účín.

Proto naše inscenace představuje pokus o obnovu a tím i obhajobu Tuláka. Museli jsme se pokusit o překonání nedostatků původního libreta tím, že jsme je přepracovali a jaksi přeladili. Snažili jsme se potlačit strunu sentimentální a naopak zvýšit jeho veselohernost. Nejen situačně, ale také ve změně charakteru řady postav. A ovšem v jejich interpretaci. Takže předělání libreta a samotná inscenace splývají v jeden celek, jehož snahou je zůstat v souladu s Piskáčkovou hudbou a být přitom na úrovni divadla naší doby. Divadla zábavného, plného svěží melodičky, divadla přitažlivého a účinného. Kdyby se nám to podařilo, byli bychom spokojeni my, divák i Piskáček.

Vladislav Hamšík

MISMETTI GIULIO

☎ **011/378 981** ☎

TORINO

**PŘI SVÝCH TOULKÁCH EVROPOU
NAVŠTIVTE V ITÁLII FIRMU, KTERÁ
VÁM NABÍDNE PŘÍSLUŠENSTVÍ
A VOZY LAND ROVER**

Jako ptáče světem sem a tam
smuten bloudím bez cíle a sám,
přejdou hory, doly, vsi i města,
kam však vede moje cesta,
to já sotva znám.

A tak toulám se už dlouhý čas,
dnes mám bídu, zítra nouzi zas,
věru kapsy moje jsou tak chudé,
pomalu že sotva zbude
v nich na provaz.

A přec kupodivu někdy zdá se mi,
že jsem nejbohatší člověk na zemi.
Když z jara první vonný květ
se venku začne rozvíjet,
každému štěstí na tváři
hned zazáří.

A vůně šeříku láká
i ubohého tuláka,
vždyť jako jiným též mu vzkvet
ten máje květ!

Program vydalo Státní divadlo v Ostravě. Ředitel Ilja Racek, šéf operety Jiří Měřínský.
Redakce programu Jiří Měřínský, obálka a grafická úprava Jaroslava Hýbnerová. D.
Vytiskly OSTRAVSKÉ TISKÁRNY, s. p., provoz 21, 709 70 Ostrava 1, Novinářská 7,
R 5149.

Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA Praha. Cena programu 3 Kčs.